सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ र सूचनाको हकसम्बन्धी नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिम सार्वजनिक गरिएको विवरण

२०७९ बैशाख - असार
सम्पादित प्रमुख क्रियाकलापहरुको विवरण

राष्ट्रिय सूचना आयोग

काठमाडौं, नेपाल

स्वतः प्रकाशन (Proactive Disclours)

नेपालको संविधानको धारा २७ मा रहेको नागरिकको सूचनाको हकको व्यवस्था बमोजिम सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ र सूचनाको हकसम्बन्धी नियमावली, २०६५ मा प्रत्येक सार्वजनिक निकायले आफ्ना गतिविधिहरुको विवरण ३/३ महिनामा प्रकाशित गर्नु पर्ने कानूनी व्यवस्था छ। यसका लागि ऐन र नियमावलीमा गरी २० वटा शीर्षक उल्लेख गरिएका छन्। सूचनाको हकको संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रचलन गराउन गठित यस स्वतन्त्र आयोगले २०७९ बैशाख–असार अवधिमा सम्पादित प्रमुख कार्यहरु अन्य निकायका लागि नमूना मार्गदर्शक समेत होस् भनी प्रकाशित गरेका छौँ।

सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ र नियमावली, २०६५ अनुरुप माग भएका सूचनाहरु उपलब्ध नगराउने विरुद्ध प्राप्त उजुरी, निवेदन तथा पुनरावेदनका आधारमा सार्वजनिक निकायमा सूचना उपलब्ध गराउनु भन्ने आदेश जारी हुँदै आएको छ। आयोगबाट भएको आदेश पालना नगर्ने सार्वजनिक निकायहरुलाई सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन र नियमावली बमोजिम जरिवानासमेत हुँदै आएको छ। यस अवधिमा वटा उजुरी, निवेदन तथा पुनरावेदन आयोगमा दर्ता भएका छन्। ती सबै उजुरी पुनरावेदन तथा निवेदन उपर आयोगबाट यथोचित कारवाही भएको छ।

यसै क्रममा, आयोगले आफ्नो नियमित विवरण प्रकाशित गर्दै आएको सन्दर्भमा आ.ब. २०७८।७९ सालको बैशाख जेठ र असार महिनामा सम्पादित कामको विवरण प्रस्तुत गरेको छ। यसलाई आयोगले तीन महिना सम्पन्न भएको एक हप्ताभित्र प्रकाशित गरेको छ। यसै बमोजिम सबै सार्वजनिक निकाय स्वयम् अग्रसर भई आ-आफ्नो विवरण सार्वजनिक गर्न आग्रह गरिन्छ।

राष्ट्रिय सूचना आयोग

मिति : २०७९ असार ७ गते

विषयसूची

१. आयोगको स्वरुप र प्रकृति
२. आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार
३. आयोगमा रहने कर्मचारी संख्या र कार्य विवरण
४. आयोगबाट प्रदान गरिने सेवा
५. सेवा प्रदान गर्ने निकायको शाखा र जिम्मेवार अधिकारी, सम्बन्धित शाखा प्रमुख
६. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि
७. निवेदन, उजुरी उपर निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी
८. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी
९. सम्पादन गरेको कामको विवरण
१०. सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पद
११. ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची
१२. आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण
१३. तोकिए बमोजिमका अन्य विवरण
१४. अघिल्लो आ.व.मा सञ्चालित कार्यक्रमहरु
१५. सार्वजनिक निकायको वेबसाइट
१६. सूचना परियोजनामा प्राप्त भएको वैदेशिक सहायता, ऋण, अनुदान एवम् सम्झौता सम्बन्धी विवरण
१७. सार्वजनिक निकायले सञ्चालन गरेको कार्यक्रम र सोको प्रतिवेदन
१८. सार्वजनिक निकायले वर्गीकरण तथा संरक्षण गरेको सूचनाको नामावली
१९. सार्वजनिक निकायमा परेको सूचना माग सम्बन्धी निवेदन र सूचना दिइएको विषय
२०. सार्वजनिक निकायका सूचनाहरु अन्यत्र प्रकाशन भएको वा हुने भए सोको विवरण

राष्ट्रिय सूचना आयोग

काठमाडौं, नेपाल

सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) र नियमावली, २०६५को नियम ३ बमोजिम प्रकाशित विवरण

२०७९ बैशाख-असार विवरण

१. आयोगको स्वरुप र प्रकृति

सूचनाको हकसम्वन्धी ऐन, २०६४ अनुसार राष्ट्रिय सूचना आयोगको स्थापना भएको हो । यो आयोगमा एक जना प्रमुख सूचना आयुक्त र एक जना महिला सहित दुई जना सूचना आयुक्त रहने व्यवस्था छ । नेपाल सरकारको राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीको अधिकृत आयोगको प्रशासकीय प्रमुख रहने व्यवस्था छ । आयोगले सार्वजनिक निकायमा रहेका सूचना नागरिकको पहुँचमा पुऱ्याउने, खुला र पारदर्शी संस्कृतिको विकास गर्ने, सार्वजनिक पदाधिकारीलाई जिम्मेवार तथा जवाफदेही बनाउने, सूचना सार्वजनिक गराउन सम्बन्धित निकायलाई आदेश दिने लगायतका काम गर्नुका साथै सार्वजनिक निकायका प्रमुख वा सूचना अधिकारीले त्यस्तो सार्वजनिक गर्नु पर्ने सूचना सार्वजनिक नगरे वा मागकर्तालाई नदिएमा उजुरी, पुनरावेदन सुन्ने तथा सजाय समेत गर्दछ । हाल आयोगको केन्द्रीय कार्यालय देवीनगर, बानेश्वर-१०, काठमाडौंमा रहेको छ ।

क) आयोगको दुरदृष्टि

विकास, समृद्धि र सुशासनका लागि सूचनाको हकको प्रयोगबाट सुसूचित समाजको सिर्जना गर्ने ।

ख) लक्ष्य

व्यक्तिगत मौलिक हकको संरक्षण गर्दै सूचना माथि नागरिकको पहुँच अभिबृद्धि गर्ने ।

ग) उद्देश्य

१. सूचनाको हकको संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रचलन गराउन राष्ट्रिय सूचना आयोगको कार्यान्वयन क्षमताको अभिबृद्धि गर्ने ।

२. छनौट भएका केन्द्रीय र स्थानीय सार्वजनिक निकायहरुमा सूचनाको माग र प्राप्ति सम्बन्धी व्यवस्थालाई सुदृढ गराउदै लैजाने ।

३. सूचनाको मागमा वृद्धिका लागि क्रियाशील संस्थाहरुलाई अभिप्रेरित गर्ने तथा सहजीकरण गर्दै कार्यक्षमतामा अभिबृद्धि गर्नुको साथै सहजीकरण गर्दै लैजाने र आपूर्ति पक्षसँग सहजीकरण गर्ने ।

घ) रणनीतिक प्राथमिकताहरु

१. सूचनाको हकको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि राष्ट्रिय सूचना आयोगको क्षमता अभिबृद्धि गर्ने ।

२. सूचनाको हकको कार्यान्वयनको लागि उपर्युक्त वातावरण निर्माण गर्ने ।

३. सूचनाको हकको कार्यान्वयनमा जवाफदेही, स्वःस्फूर्त र क्रियाशील संस्थाहरुको अभिबृद्धि गर्ने ।

२. आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार

सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ बमोजिम आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार निम्नानुसार रहेको छः

२.१ आयोग समक्ष परेको पुनरावेदन, निवेदन, उजुरी सुन्ने र तत्सम्बन्धी निर्णय र आदेश दिने ।

२.२. सूचनादाताको संरक्षण गर्ने ।

२.३. सार्वजनिक निकायका प्रमुख वा सूचना अधिकारीले मनासिव कारणबिना सूचना नदिएको वा दिन इन्कार गरेको, आंशिक रुपमा वा गलत सूचना दिएको वा सूचना नष्ट गरेको देखिएमा आयोगले त्यस्तो प्रमुख वा सूचना अधिकारीलाई एक हजारदेखि पच्चीस हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना गरी त्यस्तो प्रमुख वा सूचना

अधिकारी विभागीय कारबाही हुने पदमा रहेको भए निजलाई विभागीय सजायको लागि सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउन सक्ने ।

२.४. क्षतिपूर्तिको लागि प्राप्त निवेदन उपर वास्तविक हानि नोक्सानीलाई विचार गरी मनासिब माफिकको क्षतिपूर्ति सम्बन्धित निकायबाट भराई दिन सक्ने ।

२.५. सार्वजनिक निकायमा रहेको सार्वजनिक महत्वको सूचना सम्बन्धी अभिलेख, लिखत तथा अन्य सामग्रीको अध्ययन तथा अवलोकन गर्ने ।

२.६. त्यस्तो निकायमा रहेको अभिलेख, लिखत वा अन्य सामग्री सम्बन्धी सूचना सूचीकृत गरी मिलाई राख्न आदेश दिने ।

२.७. नागरिकको जानकारीको लागि सूचना सार्वजनिक गर्न सम्बन्धित सार्वजनिक निकायलाई आदेश दिने ।

२.८. समय किटान गरी निवेदकले माग गरेको सूचना दिन सम्बन्धित सार्वजनिक निकायलाई आदेश दिने ।

२.९. यस ऐन बमोजिमको दायित्व पालना गर्न, गराउन सम्बन्धित पक्षलाई आदेश दिने ।

२.१०. नेपाल सरकार तथा सूचना तथा संचारसँग सम्बन्धित विभिन्न निकायहरुलाई सूचनाको हकको संरक्षण र सम्वर्द्धनका लागि आवश्यक सुझाव दिने वा सिफारिस गर्ने ।

२.११. सूचनाको हकको संरक्षण, सम्वर्द्धन र प्रचलन गर्नका लागि आवश्यक पर्ने अन्य उपयुक्त आदेश दिने आदि ।

३. आयोगमा रहने कर्मचारी संख्या र कार्य विवरण :

आयोगलाई आवश्यक पर्ने कर्मचारी नेपाल सरकारले व्यवस्था गर्ने कानूनी प्रावधान रहेको छ । हाल आयोगमा देहाय बमोजिमका ३७ स्विकृत दरवन्दीमध्ये पूर्ति दरवन्दी ३२ जना र रिक्त दरबन्दी ५ कर्मचारी कार्यरत रहेका छन् ।

३.१	स्वीकृत कर्मचारी दरवन्दी संख्या	३७ जना
३.२	स्थायी कर्मचारी दरबन्दी संख्या	२१ जना
३.३	करार सेवा कर्मचारी	१६ जना

राष्ट्रिय सूचना आयोगको संगठन संरचना

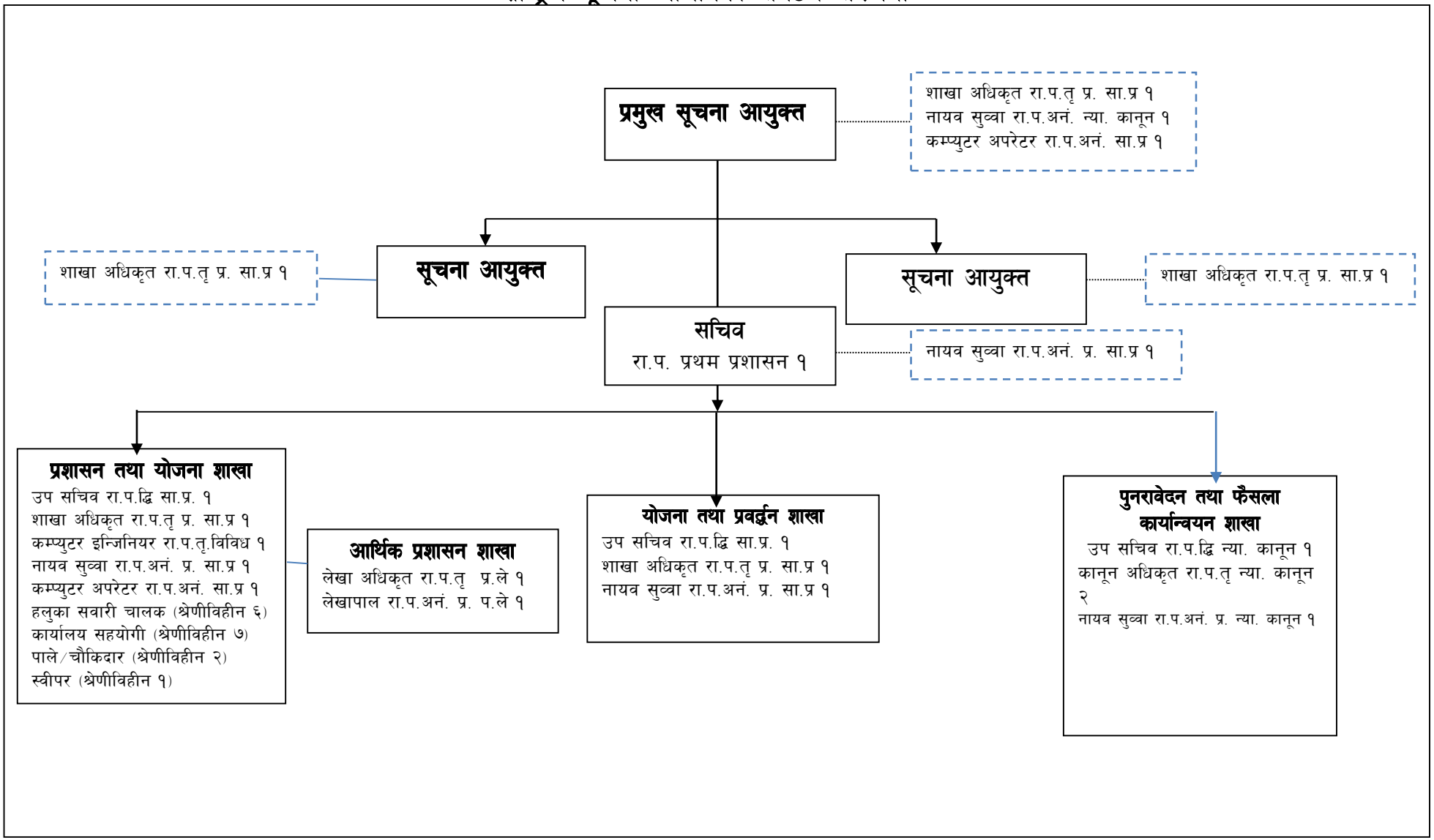

स्वीकृत संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण अनुसार आयोगमा निम्न बमोजिम शाखाहरू रहेका छन् र यी शाखाहरुको कार्यहरु देहाय अनुसार रहेको छ ।

३.१ प्रशासन शाखा

- कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी काम गर्ने ।
- आन्तरिक प्रशासन सम्बन्धी काम गर्ने ।
- जिन्सी व्यवस्थापन गर्ने ।
- आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- वार्षिक कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने ।
- स्वीकृत कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गराउने ।

३.२ योजना, अनुगमन तथा प्रवर्द्धन शाखा

- प्रचार प्रसार सामाग्रीहरुको निर्माण, प्रकाशन तथा प्रशारण गर्ने ।
- सम्बन्धित सरोकारवाला निकाय, संघ सँस्था तथा गैरसरकारी सँस्थासँग समन्वय गरी प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- गोष्ठी/सेमिनारहरुको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने ।
- कार्यक्रमहरुको अनुगमन, मूल्याङ्कन, समन्वय, सुपरिवेक्षण र प्रतिवेदन सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- सूचनाको हकसम्बन्धी प्रवर्द्धनात्मक क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने ।
- सूचनाको हकसम्बन्धी सभा, गोष्ठी तथा सेमिनारमा भाग लिने ।

३.३ पुनरावेदन तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा

- सार्वजनिक निकायको प्रमुखले गरेको निर्णय उपर चित्त नबुझ्ने व्यक्तिले ३५ दिनभित्र आयोग समक्ष दिएको पुनरावेदनको कारवाही र किनारा गर्दा आयोगले सम्बन्धित प्रमुख वा सूचना अधिकारीलाई आफू समक्ष उपस्थित गराई बयान गराउने, कुनै लिखत पेश गर्न लगाउने, सो सम्बन्धमा साक्षी प्रमाण बुझ्ने तथा सार्वजनिक निकायबाट कुनै लिखतको नक्कल माग गर्ने सम्बन्धी
- पुनरावेदनको व्यहोरा मनासिब देखिएमा समयावधि तोकी पुनरावेदकलाई सूचना उपलब्ध गराउनु भनी सम्बन्धित निकायको प्रमुखको नाममा आदेश गर्ने सम्बन्धी ।
- पुनरावेदन निरर्थक देखिएमा खारेज गर्ने सम्बन्धी ।
- सो पुनरावेदनको सम्बन्धमा आवश्यक कारवाही गरी अन्तिम निर्णय गर्ने सम्बन्धी ।

४. आयोगबाट प्रदान गरिने सेवा :

४.१ आयोग समक्ष परेको पुनरावेदन, निवेदन, उजुरी सुन्ने र तत्सम्बन्धी निर्णय र आदेश दिने ।

४.२. सूचनादाताको संरक्षण गर्ने ।

४.४. क्षतिपूर्तिको निवेदन परेमा मनासिब माफिकको क्षतिपूर्ति भराई दिने ।

४.५. समय किटान गरी निवेदकले माग गरेको सूचना दिन सम्बन्धित सार्वजनिक निकायलाई आदेश दिने ।

४.६ सूचनाको हकको संरक्षण, सम्वर्द्धन र प्रचलन गर्नका लागि आवश्यक पर्ने अन्य उपयुक्त आदेश दिने आदि ।

राष्ट्रिय सूचना आयोगको

नागरिक बडापत्र

क्र.सं.	सेवाको किसिम	सेवा प्रदान गर्ने शाखा	तल्ला	सेवा प्रदान गर्ने कर्मचारीहरू	निर्णय प्रक्रिया तथा सेवा प्राप्त गर्न पेश गर्नुपर्ने कागजात	सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने शुल्क	सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने समय	सेवा प्राप्त नभएमा उजुरी/पुनरावेदन सुन्ने अधिकारी	कैफियत
१.	सार्वजनिक निकायबाट सूचना नपाएको, गलत वा अधुरो सूचना पाएको सम्बन्धमा पुनरावेदन	पुनरावेदन तथा फैशला कार्यान्वयन शाखा	दोस्रो तल्ला	– उप सचिव – कानुन अधिकृत – शाखा अधिकृत – नायव सुब्बा – क.अ.	– सार्वजनिक निकायको प्रमुखले गरेको निर्णय उपर चित्त नबुझ्ने व्यक्तिले ३५ दिनभित्र आयोग समक्ष पुनरावेदन दिनसक्ने । – यसरी प्राप्त पुनरावेदनको कारवाही र किनारा गर्दा आयोगले सम्बन्धित प्रमुख वा सूचना अधिकारीलाई आफू समक्ष उपस्थित गराई बयान गराउन, कुनै लिखत पेश गर्न लगाउन, सो सम्बन्धमा साक्षी प्रमाण बुझ्न वा सार्वजनिक निकायबाट कुनै लिखतको नक्कल माग गर्ने । – पुनरावेदनको व्यहोरा मनासिव देखिएमा समयावधि तोकी पुनरावेदकलाई विना शुल्क सूचना उपलब्ध गराउनु भनी सम्बन्धित निकायको प्रमुखको नाममा आदेश गर्ने । – पुनरावेदन निरर्थक देखिएमा खारेज गर्ने । – सो पुनरावेदनको सम्बन्धमा आवश्यक कारवाही गरी अन्तिम निर्णय गर्ने र आयोगको आदेशको कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने ।	कुनै शुल्क नलाग्ने	पुनरावेदन परेको ६० दिनभित्र	आयोगले गरेको सजाय उपर पुनरावेदन अदालतमा पुनरावेदन लाग्ने, अन्यको हकमा पुनरावेदन नलाग्ने । आयोगको कार्य र प्रक्रियाका सम्बन्धमा प्रमुख सूचना आयुक्त समक्ष उजूरी गर्न सकिने ।	
२.	योजना तर्जुमा गर्ने, सूचनाको हकको प्रवर्द्धन गर्ने तथा अनुगमन गर्ने	योजना तथा प्रवर्द्धन शाखा	पहिलो तल्ला	– उप सचिव – शाखा अधिकृत	– योजना तथा प्रवर्द्धन शाखा प्रमुखले वार्षिक रूपमा संचालन गर्ने कार्यक्रम तयार गर्ने । – स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार गर्नुपर्ने कामहरूको बजेट, कार्यक्रम र औचित्य समेत विचार गरी कार्यक्रम संचालनको लागि अवधारणा तयार गर्ने र कार्यान्वयन गर्ने । – सूचना परियोजना कार्यान्वयन गर्ने ।	कुनै शुल्क नलाग्ने	निरन्तर	सचिव	
३.	आयोगको दैनिक प्रशासन संचालन	प्रशासन शाखा	पहिलो तल्ला	– उप सचिव – शाखा अधिकृत – नायव सुब्बा – नायव सुब्बा	– कर्मचारी प्रशासन, आर्थिक प्रशासन, आन्तरिक प्रशासन गर्ने । – स्टोर व्यवस्थापन लगायत सबै काम गर्ने ।	कुनै शुल्क नलाग्ने	कुनै शुल्क नलाग्ने	सचिव	

				– क.अ.	– आयोगसँग सम्बन्धित सूचना माग भएबमोजिम उपलब्ध गराउने ।				
४	सूचना अधिकारी /नोडल अफिसर			उप सचिव विश्वबन्धु पौडेल मो.नं. ९८५१२४४६६५		कुनै शुल्क नलाग्ने	कुनै शुल्क नलाग्ने		

५. सेवा प्रदान गर्ने निकायको शाखा र जिम्मेवार अधिकारी, सम्बन्धित शाखा प्रमुख

सि.नं.	शाखा	कर्मचारीको नाम	पद	कैफियत
१.	**प्रशासन शाखा**	श्री कपिल प्रसाद उपाध्याय	उप सचिव	
		श्री हरिहर कार्की	शाखा अधिकृत	
		श्री	शाखा अधिकृत	
		श्री हेमन्त रिज्याल	नायव सुब्बा	
		श्री	नायव सुब्बा	
		श्री रन्जना दाहाल	नायव सुव्वा	
		श्री रबिन गौतम	कम्प्युटर अपरेटर	
२.	**योजना तथा प्रवर्द्धन शाखा**	श्री सीता निरौला फुयाल	उप सचिव	
		श्री डिल्ली राम भट्ट	शाखा अधिकृत	
३.	**पुनरावेदन तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा**	श्री विश्वबन्धु पौडेल	उप सचिव (कानून)	
		श्री सन्जिप कुमार अधिकारी	कानून अधिकृत	
		श्री	नायव सुब्बा	
		श्री शान्ता न्यौपाने	नायव सुव्वा	
		श्री गौरव गुरुङ्ग	कम्प्युटर अपरेटर	
४.	**सचिवालय**	श्री श्री जीवन कुँवर	शाखा अधिकृत	प्रमुख सूचना आयुक्त तथा सूचना आयुक्त
		श्री मन्दिरा महर्जन	शाखा अधिकृत	सूचना आयुक्त
			शाखा अधिकृत	
५.	**आर्थिक प्रशासन शाखा**		लेखा अधिकृत	
		श्री लक्ष्मण अर्याल	लेखापाल	

६. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि

दश पेजसम्मको सूचना निःशुल्क प्राप्त हुने र सो भन्दा माथि भएमा प्रति पेज रु ५।– दस्तुर लाग्ने, सूचनाको प्रकृति हेरी बढीमा १५ दिनसम्मको अवधि लाग्ने । आयोगमा परेका उजुरी, निवेदन र पुनरावेदनको सम्बन्धमा कुनै दस्तुर नलाग्ने ।

७. निवेदन, उजुरी उपर निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी

निवेदन, उजुरी उपर निर्णय गर्ने प्रक्रिया

नागरिकले माग गरेको सूचना १५ दिनभित्र पनि सूचना अधिकारीले उपलब्ध नगराए नागरिक सूचना अधिकारी विरुद्ध उजुरी गर्न कार्यालय प्रमुख समक्ष जानुपर्नेछ । कार्यालय प्रमुख समक्ष उजुरी परेको ७ दिनभित्र कार्यालय प्रमुखले सूचना अधिकारीमार्फत् वा आफैं नागरिकलाई सूचना उपलब्ध गराउनुपर्छ । ७ दिनभित्र कार्यालय प्रमुखले पनि नागरिकलाई सूचना उपलब्ध नगराए नागरिकले त्यसको ३५ दिनभित्र सूचना अधिकारी र कार्यालय प्रमुख विरुद्ध राष्ट्रिय सूचना आयोगमा पुनरावेदन गर्न सक्नेछन् ।

निर्णय गर्ने अधिकारी

सचिव भागिरथ पाण्डेय

८. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी

सचिव भागिरथ पाण्डेय

९. **सम्पादन गरेको कामको विवरण (२०७९ बैशाख–असार)**

१०. **Facebook/Twitter : https://www.facebook.com/rtinepal,**
: https://twitter.com/suchanaayog आयोगबाट भईरहेको कामकारवाहीको सूचना प्राप्त गर्न सकिने ।

११. **कार्यालय प्रमुख र सूचना अधिकारीको नाम र पद**

१. कार्यालय प्रमुख सचिव भागिरथ पाण्डेय
२. सूचना अधिकारी उपसचिव श्री विश्वबन्धु पौडेल

१२. **ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची**

नेपालको संविधान

- सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४
- सूचनाको हकसम्बन्धी नियमावली, २०६५,
- सूचनाको हक कार्यान्वयन निर्देशिका, २०६७
- सरकारी निकायले स्वतः प्रकाशन गर्नु पर्ने विवरण सम्बन्धी निर्देशिका,२०७१
- राष्ट्रिय सूचना आयोगका पदाधिकारीहरुको आचार संहिता, २०७७
- राष्ट्रिय सूचना आयोगका कर्मचारीहरुको आचारसंहिता,२०७१
- आयोगको बैठक व्यवस्था सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२
- निवेदनको कारवाही किनारा गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२
- उजुरी कारवाही किनारा गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२
- पुनरावेदन कारवाही किनारा गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२
- सूचना अधिकारीको काम, कर्तव्य र अधिकार सम्बन्धी निर्देशिका, २०७३
- राष्ट्रिय सूचना आयोगको इजलास सञ्चालन सम्बन्धी निर्देशिका, २०७५
- सूचनाको हक कार्यान्वयन सम्बन्धी अनुगमन निर्देशिका, २०७६

१३. आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण

पुजिगततर्फ

वजेट शीर्षक	बार्षिक बजेट	पुस महिनासम्मको खर्च	बाकी
मेशिनरी औजार	७५००००	७४३९१२	६०८८
फर्निचर तथा फिक्चर्स	८५००००	७९८४८५	५१५१५
जम्मा	१६०००००	१५४२३९७	५७६०३

चालुतर्फ

वजेट शीर्षक	बार्षिक बजेट	चैत महिनासम्मको खर्च	बाकी
पारिश्रमिक कर्मचारी	११०२००००	१०२८४४८४।३०	७३५५१५।७०
पारिश्रमिक पदाधिकारी	२८८७०००	२८८२८८४	४११६
पोशाक	२०००००	१७००००	३००००

औषधी उपचार खर्च	२०००००	१५९०००	४१०००
महंगी भत्ता	५०००००	४०५३३३	९४६६७
कर्मचारीको बैक भत्ता	२०००००	९४५००	१०५५००
अन्य भत्ता	२०००००	२५८००	१७४२००
पदाधिकारी बैठक भत्ता	२०००००	१०६५००	९३५००
योगदानमा आधारित निवृत्तिभरण तथा उपदान कोष खर्च	१०००००	०	१०००००
योगदानमा आधारित विमाकोष खर्च	१०००००	८१६००	१८४००
पानी तथा विजूली	६०००००	१७९०५०	४२०९५०
सञ्चार महसूल	८५००००	४५१७७०	३९८२३०
इन्धन (पदाधिकारी)	६२५०००	५८४३९८	४०६०२
इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	७०००००	६२७१३५।९९	७२८६४।०१
सवारी साधन मर्मत खर्च	२८०००००	२७४२७३३	५७२६७
विमा तथा नविकरण खर्च	५०००००	३०९७००	१९०३००
मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	१३०००००	१२९७९७५	२०२५
पूस्तक तथा सामाग्री खर्च	१०००००	८५५००	१७५००
इन्धन अन्य प्रयोजन	२०००००	५३१७६	१४६८२४
पत्रपत्रिका, छपाई तथा सुचना प्रकाशन	३०००००	८४०८६	२१५९१४
सेवा र परामर्श खर्च	३०००००	१४६९००	१५३१००
करार सेवा शूल्क	५५५९३०००	५५३२२४०	६०७६०
सीप विकास तथा जनचेतना तालिम तथा गोष्ठि सम्बन्धी खर्च	२४०००००	२३९५०९०	४९१०
कार्यक्रम खर्च	४६०००००	३३५५९८५	१२४४०१५
विविध कार्यक्रम खर्च	६१०००००	५३१९१२७	७८०८७३
अनूगमन	८५००००	७०७३१५	१४२६८५
विविध खर्च	५०००००	४५८३९६	४१६०४
घरभाडा	४७०००००	४४७००९६	२२९९०४
कुल जम्मा	४८६२५०००	४३००७७७४।२९	५६१७२२५।७१

१४. तोकिए बमोजिमका अन्य विवरण :

- चालु आ.व. ०७८/७९ (बैशाख-असार) मा उजुरी,निवेदन र पुनरावेदनको विवरण ..... वटा

राष्ट्रिय सूचना आयोग
देवीनगर काठमाण्डौं
पुनरावेदन तथा उजुरी सम्बन्धी मासिक विवरण
२०७८/७९ को बैशाख, जेठ र असार महिनासम्म

क. सं.	विवरण	प्राप्त कूल संख्या				लिखित जवाफ माग (दफा १० उपदफा २ बमोजिम)		सूचना दिन आदेश (दफा १० उपदफा ३ खण्ड क बमोजिम)		पुनरावेदन बदर (दफा १० उपदफा ३ खण्ड ख बमोजिम)		कारवाहीको प्रस्ताव सहित लिखित जवाफ (दफा ३२ बमोजिम)		कारवाहीको आदेश (दफा ३२ बमोजिम)		कैफियत
		यस महिना		यस महिना सम्म		यस महिना	यस महिना सम्म	यस महिना	यस महिना सम्म	यस महिना	यस महिना सम्म	यस महिना	यस महिना सम्म	यस महिना	यस महिना सम्म	
		आफ्नो	सार्वजनिक चासो	आफ्नो	सार्वजनिक चासो											
१	पुनरावेदन (दफा १०)	-	४३	-	१०८१	४३	७४४	२८६	९२५	१८८	२६२	०	०	१	३	-
२	जिउ ज्यानको सुरक्षासंग सम्वन्धित (दफा ७ उपदफा ४)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३	दरपिठ (नियम ५ उपनियम ५)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४	सूचनाको दुरुपयोग सम्वन्धी उजुरी (दफा ३१)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
५	सजाय गर्न उजुरी (दफा ३२)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६	क्षतिपुर्ति माग (दफा ३३)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
७	आयोगको निर्णय उपर पुनरावेदन (दफा ३४)	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
८	अन्य उजुरी															
	जम्मा	-	४३	-	१०८१	४२१	७४४	५४५	९२५	२०६	२६२	०	०	२	३	-

१५. आ.व. ०७८/७९ (बैशाख-असार) मा सञ्चालित मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरुको विवरण

१५.१ जिल्लास्थित कार्यालय प्रमुख, सूचना अधिकारी लगायतहरुसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम

सि.नं.	जिल्ला	मिति	महिला	पुरुष	जम्मा
१	मनाङ	२०७९।०२।२५	२	६१	६३

१५.२ अभिमुखिकरण कार्यक्रम

सि.नं.	जिल्ला	मिति	महिला	पुरुष	जम्मा
१	सूचनाको हक कार्यान्वयनमा संसदीय समितिको भूमिका	२०७९।०२।१६	७	४६	५३
२	खुल्ला शासन विषयक प्रदेश स्तरीय अन्तरक्रिया कार्यक्रम, पोखरा	२०७९।०३।२२	८	८०	८८
३	खुल्ला शासन विषयक प्रदेश स्तरीय अन्तरक्रिया कार्यक्रम, बुटवल	२०७९।०३।२४	१४	६१	७५
४	नेपाल पत्रकार महासंघ मार्फत सूचनाको हकसम्बन्धी अन्तरक्रिया कार्यक्रम	२०७९।०३।२१ र २२	३०	११०	१४०
५	सूचनाको हकसम्बन्धी राष्ट्रिय सञ्जालबाट सूचनाको हकसम्बन्धी कार्यक्रम	२०७९।०३।५ र २०	३८	११०	१४८
६	उच्च अदालतका न्यायाधिशहरुसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम	२०७९।०३।०३	८	६८	७६

१५.३ अन्य कार्यक्रम

- आयोग स्थापना दिवस बैशाख २२ गते सम्माननीय उपराष्ट्रपतिज्यूको आतिथ्यतामा कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ ।
- Conference of Information Commissioners ICIC को बैठक १३ औँ बैठक मेक्सिकोको Puebla शहरमा भई जुन २२ देखि २४ मा सम्पन्न भएको र उक्त बैठकमा नेपालको तर्फबाट प्रमुख सूचना आयुक्त श्री महेन्द्रमान गुरुङ्ग र सचिव श्री भागिरथ पाण्डेयको सहभागिता जनाउनुभएको थियो ।
- सूचनादाताको संरक्षण सम्बन्धि नियमावलीको मस्यौदा तर्जुमा गरिएको ।
- सूचनाको हक कार्यान्वयन सम्बन्धि प्रतिवेदन तयार गरिएको ।
- रेडियो नेपालसँग सूचनाको हकसम्बन्धी जानकारीमूलक सामग्री उत्पादन र प्रसारण भैरहेको ।
- नेपाल टेलिभिजनसँग सूचनाको हकसम्बन्धी जानकारीमूलक सामग्री उत्पादन र प्रसारण भैरहेको

- गोरखापत्र दैनिकमा सूचनाको हकसम्बन्धी जानकारीमूलक सामग्री प्रकाशन गर्ने सम्झौता भएको ।

१५.४ बुलेटिन प्रकाशन

- आयोगबाट भएका क्रियाकलाप तथा कार्यहरुबारे सबैमा जानकारी गराउनका साथै अभिलेखका रुपमा राख्न सकिने उदेश्यबाट आयोगले सुरु गरेको त्रैमासिक प्रकाशन "सूचना मेरो अधिकारी" बुलेटिन नेपाली र अंग्रेजीमा प्रकाशन गर्ने गरिएको छ ।

१५.५ आयोगबाट मिति २०७९ बैशाख देखि असार मसान्तसम्म जरिवानाहरु

सि.नं.	पुनरावेदक नाम	संस्थाको नाम	जरिवाना रकम	मिति	कैफियत
१	बैजु ठाकुर	राजपुर नगरपालिका	१०,०००।-	२०७९ असार १३	

१५.६ आयोगबाट मिति २०७९ बैशाख देखि असार मसान्तसम्म भएका बैठकका निर्णयहरु

बैठक नं. २६९(३)२९
मिति २०७९।०१।०५

<u>विषय १ को निर्णयः</u>

- यस आयोगको स्थापना दिवस मनाउनका लागि तयारी सम्बन्धमा छलफल भयो । कार्यक्रमका लागि गर्नुपर्ने कार्यहरुको चेकलिष्ट बनाई आवश्यक कार्यहरु समयमै सम्पन्न गर्ने । आयोगको नियमित रुपमा प्रकाशन हुने बुलेटिन समयमै प्रकाशन गर्न आवश्यक कार्य गर्ने ।
- यसै स्थापना दिवसको अवसर पारेर कार्यक्रमका प्रमुख अतिथिज्यूबाट RTI Journal विमोचन गराउने ।

<u>विषय २ को निर्णयः</u>

सार्वजनिक निकाय र सूचना मागकर्ताका लागि तैयार भैरहेको सूचनाको हकसम्बन्धी छुट्टाछुट्टै सहयोगी पुस्तिकाको तेस्रो मस्यौदा प्राप्त भएको र अध्ययन गर्ने । आवश्यकता भएमा सूझाव दिने ।

<u>विषय ३ को निर्णयः</u>

सूचनाको हक कार्यान्वयनको सन्दर्भमा सार्वजनिक निकायहरुमा माग भएको सूचनाको तथ्याङ्क संकलन हुन नसकेको अवस्था छ । यसले गर्दा आयोगमा प्राप्त हुने पुनरावेदन तथा उजुरीका बारेमा मात्र तथ्याङ्क प्रकाशन गर्ने गरिएको छ । यसबाट सूचनाको हकको कार्यान्वयनको यथार्थ अवस्था थाहा पाउन सकिएको छैन । तसर्थ प्रस्तावित तथ्याङ्क प्रतिवेदनको ढाँचामा आवश्यक परिमार्जन सहित अन्तिम रुप दिने ।

<u>विषय ४ को निर्णयः</u>

यस आयोगले स्थापना कालदेखि नै विभिन्न सार्वजनिक निकायहरुमा नेपाली नगरिकहरुले निरन्तर सूचना माग गर्दै आएकोमा तथ्यांकलाई अभिलेखिकरण गरी राख्नका लागि प्रस्ताव गरिएको ढाँचा उपर विस्तृत छलफल गरी स्वीकृत गरियो ।

<u>विषय ५ को निर्णयः</u> विविध विषयमा समेत छलफल गरियो ।

बैठक नं. २७०(३)३०

मिति २०७९।०१।१५

निर्णय

१. राष्ट्रिय सूचना आयोगले सूचनाको हक कार्यान्वयनमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउने व्यक्तिहरुलाई प्रोत्साहित तथा उत्साहति बनाउन प्रत्येक वर्ष दिँदै आएको विनय कसजु उत्कृष्ट अभियान्ता पुरस्कार, उत्कृष्ट सूचना अधिकारी पुरस्कार र उत्कृष्ट कर्मचारी पुरस्कारका लागि प्राप्त आवेदनहरुको छानबीन गरी सिफारिस समितिले सिफारिस गरेका देहाय बमोजिमका व्यक्तिहरुलाई आयोगको १५ औँ दिवसका अवसरमा प्रदान गर्न स्वीकृत गर्ने:

१.१ उत्कृष्ट काम गरे बापत पुरस्कृत हुने कर्मचारीहरु

(क) उपसचिव विश्वबन्धु पौडेल

(ख) शाखा अधिकृत डिल्लीराम भट्ट

(ग) नायव सुब्बा हेमन्त रिज्याल

१.२ उत्कृष्ट सूचना अधिकारी पुरस्कारबाट पुरस्कृत हुने सूचना अधिकारीहरु:

(क) ई. निर्मल लामा, कमलामाई न. पा., सिन्धुली

(ख) दुर्गा प्रसाद शर्मा, जिल्ला समन्वय समिति, वाग्लुङ

(ग) राजु अर्याल, यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय, हेटौँडा

(घ) सत्य नारायण हुजदार, चौदण्डीगढी न. पा., उदयपुर

(ङ) गोकर्णराज वाग्ले, व्यास न. पा., दमौली, तनहुँ

१.३ विनय कसजु उत्कृष्ट अभियान्ता पुरस्कारबाट पुरस्कृत हुने अभियान्ताहरु:

(क) उमीद प्रसाद वागचन्द

(ख) दुर्गा आचार्य

(ग) कैलाश माझी

(घ) मनोज रौनियार

२. मिति २०७९ साल बैशाख २२ गते आयोजना गरिने आयोग स्थापना दिवस मनाउने सन्दर्भमा भएका प्रगतिका बारेमा छलफल भयो ।

३. विविध विषयमा छलफल भयो ।

बैठक नं. २७१(३)३१
मिति २०७९।०२।१०
निर्णय

१. सूचनाको हक कार्यान्वयनमा सार्वजनिक निकायका लागि सहयोगी पुस्तीका र सूचना मागकर्ताका लागि तयार गरिएको सहयोगी पुस्तिकामा संलग्न सुझाव संलग्न गर्ने गरी स्वीकृत गर्ने ।

२. सूचनाको हक कार्यान्वयन सम्बन्धी अनुगमन निर्देशिका, २०७६ को अनुसूचीमा रहेका ढाँचालाई समयानुकूल परिवर्तन गर्न उपयुक्त हुने देखिएकोले जिल्ला अनुगमन इकाईले प्रतिवेदन गर्ने, प्रदेश अनुगमन ईकाईले प्रतिवेदन गर्ने र कार्यान्वयन अनुगमन इकाईले प्रतिवेदन गर्ने संलग्न ढाँचा संशोधन तथा थप गर्न सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयमा सिफारिस गर्ने ।

३. सूचनाको हक कार्यान्वयनमा संसदीय समितिको भूमिका विषयक अन्तरक्रिया कार्यक्रम गर्ने बारेमा जानकारी भयो ।

४. सातै प्रदेशमा प्रदेशस्तरीय खुला शासन विषयक अन्तरक्रिया कार्यक्रम गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक छलफल भयो ।।

५. यस आर्थिक वर्षको बाँकी कार्यक्रमहरु समय भित्रै सम्पन्न गर्ने ।

६.१ स्थानीय तहको निर्वाचन सम्पन्न भई अधिकांश स्थानीय तहको मत परिणाम पनि सार्वजनिक भई सकेको अवस्था छ। स्थानीय तहमा निर्वाचित भएर आउने नवनिर्वाचित जनप्रतिनिधिहरुलाई नागरिक प्रति जिम्मेवार, जवाफदेही र पारदर्शी तथा सूचनाको हकको कार्यान्वयनमा प्रतिबद्ध हुन आयोगका तर्फबाट स्थानीय तहका प्रमुख/अध्यक्षका नाममा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमार्फत बधाई तथा शुभकामनाका साथै देहाय बमोजम गर्न गराउन सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा १९ को खण्ड (ङ) बमोजिम आदेश जारी गर्ने ।

क. स्थानीय तहको कानून निर्माण गर्दा सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ३ को उपदफा (३) मा उल्लेख भएका विषय बाहेक अन्य विषय गोप्य नरहने गरी मात्र कानून निर्माण गर्ने गराउने ।

ख. कानून तथा नीति निर्माण र बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा सर्वसाधारण नागरिकको सहभागीता सुनिश्चित गर्न प्रस्तावित कानून, नीति, बजेट तथा कार्यक्रम उपर खुला छलफल तथा पृष्ठपोषण लिने व्यवस्था गर्ने ।

ग. स्थानीय तहमा रहेका नगर/गाउँसम्म, कार्यपालिका, वडा समितिले गरेका निर्णयहरु तत्काल स्थानीय तहको वेवसाईट, सूचनापाटी, स्थानीय सञ्चार माध्यम लगायतको माध्यम अपनाई सार्वजनिक गर्ने ।

घ. स्थानीय तहको खर्चको विवरण मासिक रुपमा सार्वजनिक गर्ने ।

ङ. स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रम र यस बमोजिम भएको प्रगतिको बारेमा नियमित रुपमा सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

च. स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीले प्राप्त गर्ने पारिश्रमिक, सुविधा, खर्च लगायतको विवरण मासिक रुपमा सार्वजनिक गर्ने ।

छ. स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुले कानून बमोजिम बुझाएको सम्पत्ति सम्बन्धी विवरण छुट्टै कानून वा निर्णय गरी सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

ज. सूचनाको हक कार्यान्वयनका लागि प्रत्येक वर्ष छुट्टै बजेट तथा कार्यक्रमको व्यवस्था गर्ने गराउने ।

झ. सूचनाको हकसम्बन्धी कानून तथा आयोगका आदेश पालना गर्न लगाउने ।

ञ. स्थानीय तह मातहत रहेका सार्वजनिक निकायलाई सूचनाको हकको अधिकतम् प्रचलनका लागि प्रेरित गर्ने । त्यस्ता निकायहरुमा सूचना अधिकारी तोक्न स्वतः प्रकाशन नियमित गर्न तथा ती निकायबाट सम्पादन भएका कार्य र निर्णय सार्वजनिक गर्न आवश्यक पहल गर्ने ।

ट. स्थानीय तह तथा मातहतका निकायमा रहेका सूचना अद्यावधिक गर्न सुरक्षित गर्न तथा सूचना मात्र माग गरेको, माग भएको सूचना उपलब्ध गराएको/नगराएको बारे विवरण अद्यावधिक गर्न ।

६.२ आयोग स्थायी प्रकृतिको भएको र हालसम्म पनि आफ्नो जग्गा वा भवन नभएकोले भाडामा बस्नु परिरहेको अवस्था छ । फेरि प्रत्येक वर्ष भाडा बृद्धि भई नै रहेको हुन्छ । भाडाकै कारण आयोग एक स्थानबाट अर्को स्थानमा सर्नु पर्ने अवस्था पनि आउने गरेको छ । अहिले पनि आयोग बसिरहेको घरको घरधनीले छोड्न भनेकोले आयोग नयाँ घरको खोजीमा रहेको छ । सेवाग्राहीलाई स्थायी ठेगाना दिन नसकिएको अवस्था रहेका कारण सेवा प्रवाहमा बाधा पर्ने गरेको छ भने बर्षेनी ठूलो रकम मासिक रु ३ लाख ६० हजार अर्थात बर्षको रु ४३ लाख २० हजार भन्दा बढी भाडाका रुपमा खर्च गरिरहनु पर्दा देशका लागि व्ययभार बढ्दै गइरहेको छ । नेपाल सरकारलाई घरभाडा सम्बन्धी व्ययभार घटाउन सकिएमा अन्य उत्पादक क्षेत्रमा खर्च गर्नलाई सघाउ पुग्ने हुन्छ । साथै आयोगलाई पनि स्थायी ठेगाना प्राप्त हुने हुन्छ । अहिले पनि भाडामा बसीरहेको घरधनीले घर छोड्न निवेदन दिएको कारणवाट घरभाडामा उपलव्ध गराउन विज्ञापन गरिएको छ, यसबाट व्ययभार अझ थप हुनसक्ने अवस्था रहेको छ । तसर्थ देहाय बमोजिमको विकल्पहरु सहित पुन सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयमा अनुरोध गर्ने ।

क. रेडियो नेपालको ललितपुर, भैंसेपाटी स्थित जग्गामा रेडियो नपालको नै स्वामित्व रहने गरी आयोगको भवन बनाई प्रयोग गर्न ४ रोपनी जग्गा उपलव्ध गराउने र भवन निर्माणका लागि आवश्यक बजेटका लागि अर्थ मन्त्रालयमा पहल गर्ने ।

ख. हुलाक प्रशिक्षण केन्द्रको सिंहदरवार दक्षिणमा रहेको जग्गामा प्रशिक्षण केन्द्र र यस आयोगका लागि उपयुक्त हुने भवन निर्माण गर्न अनुमति प्रदान गर्ने र भवन निर्माणका लागि आवश्यक बजेटका लागि अर्थ मन्त्रालयमा पहल गर्ने ।

ग. संघीयता कार्यान्वयन पश्चात संघीय निकायले गर्ने कार्यहरु प्रदेश वा स्थानीय तहमा हस्तान्तरण भई त्यस्तो संघीय निकायको खाली भएको भवन आयोगलाई उपलव्ध गराउने ।

बैठक नं. २७२(३)३२
मिति २०७९।०२।२५
निर्णय

१. राष्ट्रिय सूचना आयोगका लागि आर्थिक वर्ष २०७९/८० को बजेटमा नेपाल सरकारबाट रु. ४ करोड ७१ लाख विनियोजित भएको अवगत भयो । सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ११ मा सूचनाको हकको संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रचलन गर्ने कामका लागि एक स्वतन्त्र राष्ट्रिय सूचना आयोग रहनेछ भन्ने व्यवस्था भए बमोजिम यस आयोगको गठन भएको हो । संवैधानिक हककारुपमा व्यवस्था भएको सूचनाको हकको सम्बर्द्धन र प्रचलन गर्न गराउन यस आयोगले सरोकारवालाहरूसँगको सहकार्यमा वार्षिकरुपमा नीति निर्माण, कार्यालय प्रमुख, सूचना अधिकारी, सांसद, न्यायाधीश, सर्वसाधरण नागरिक, सञ्चारकर्मी लगायतका लागि विविध प्रकारका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै आइरहेको छ । यसैका कारण सूचनाको हक कार्यान्वयनमा सघाउ पुगेको विश्वास छ । यो अवस्थालाई हेर्दा राष्ट्रिय सूचना आयोगलाई प्राप्त हुने बजेटमा बृद्धि हुँदै जानु पर्ने हो । तर विगत आर्थिक वर्ष २०७४/७५ देखि मात्रको पनि विश्लेषण गर्ने हो भने प्रत्येक आर्थिक वर्षमा बजेट विनियोजनको आकार घट्दै गईरहेको छ । सम्झनु पर्ने विषय के पनि छ भने प्रशासनिक खर्च बढिरहेको छ । यसबाट घट्दै गईरहेको कूल बजेटमा बढ्दो प्रशासनिक (अनिवार्य खर्च) खर्चका कारण कार्यक्रममा बजेटको भार स्वभाविकरुपमा कम हुने नै भयो । यसबाट आयोगबाट सम्पादन हुनुपर्ने क्रियाकलापमा स्वभाविक संकुचन आउने अवस्था देखिएको छ । यस विषयमा सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयमार्फत नेपाल सरकारको ध्यानाकार्षण गराउने निर्णय गरियो ।

२. सूचना मागकर्ता रुपन्देही जिल्ला, मायादेवी गाउँपालिका-६ निवासी शशिधर पाण्डेय समेतको पुनरावेदन उपर सर्वोच्च अदालतको मिति २०७६ असोज ३० को आदेशलाई समेत ध्यानमा राखी यस आयोगबाट प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयलाई सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा १० को उपदफा (३) को खण्ड (क) अनुसार सूचना उपलब्ध गराउनू भनी मिति २०७८ फागुन ५ को इजलाशबाट आदेश भएकोमा प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयका कार्यालय प्रमुखले सम्मानीत सर्वोच्च अदालतमा दिएको रीट नं. २०७८-WO-११३३ को निवेदन दिएको देखिन्छ । उक्त रीट निवेदनमा यस आयोगलाई विपक्षी बनाइएको हुँदा यस आयोगले सम्मानीत अदालतमा लिखित जवाफ महान्यायाधीवक्ताको कार्यालय मार्फत पेश गरेको र आयोगका तर्फबाट बहस गरिदिन समेत महान्यायाधीवक्ताको कार्यालयलाई अनुरोध गरेको थियो । तर महान्यायाधिवक्तो कार्यालय, रामशाहपथको च. नं. १६८५ मिति २०७९।०१।१९ को पत्रबाट पुनरावेदक शशिधर पाण्डेको पुनरावेदनको सम्बन्धमा नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयका सचिव, शंकरदास बैरागीले यस आयोग समेतलाई विपक्षी बनाई श्री सर्वोच्च अदालतमा दिएको मुद्दा नं. २०७८-WO-११३३ को रीट निवेदनका सम्बन्धमा Conflict of Interest हुने भएकोले आयोगका तर्फबाट बहस पैरवी गर्न असमर्थ हुने व्यहोराको जानकारी प्राप्त भएको छ । यस अवस्थामा आयोगको तर्फबाट बहस पैरवी गर्नका लागि छुट्टै कानून व्यवसायी राख्नु पर्ने बाध्यात्मक परिस्थिति सृजना भएको छ । यस्तो परिस्थितिको लागि आयोग समक्ष कुनै बजेटको व्यवस्था छैन । तसर्थ, यसमा कति रकम लाग्छ भनी अहिले नै अनुमान गर्न पनि नसकिने हुँदा, पछि थप लाग्ने भएमा थप रकम माग गर्ने गरी हाललाई सो सम्बन्धमा देहाय बमोजिम गर्ने निर्णय गरियो:

(क) आयोगका लागि आवश्यक पर्ने कानूनी बहस पैरवीका लागि कानून व्यवसायी राख्न हालका लागि रु. ५ लाख रकम उपलब्ध गराउन सूचना तथा प्रविधि मन्त्रालयमार्फत नेपाल सरकारसँग माग गर्ने ।

(ख) सम्मानीत सर्वोच्च अदालतलाई रीट नं. २०७८-WO-११३३ को सम्बन्धमा महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयबाट यस आयोगका तर्फबाट बहस पैरवी गर्न असमर्थता प्रकट

गरेका कारण आफ्नो छुट्टै कानून व्यवसायी राख्न लेखी आएकोले सोही प्रयोजनार्थ नेपाल सरकारसँग थप बजेट माग गरेकोले सो बजेटको सुनिश्चितता नहुँदासम्मको लागि पेशीमा नचढाउन हुन महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय मार्फत अनुरोध गर्ने ।

(ग) प्रस्तुत मुद्दाका प्रत्यक्षरुपमा सहभागी हुनुपर्ने बनाउन पर्ने सूचना मागकर्ता पुनरावेदक शशिधर पाण्डेय समेतलाई पनि जानकारी गराई बहसमा सहभागी गराउँदा मात्र सार्थक हुने देखिएकोले पुनरावेदक शशिधर पाण्डेय समेतलाई यस मुद्दाका सम्बन्धमा जानकारी गराउन तथा सहभागी गराउन सम्मानीत सर्वोच्च अदालतमा महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय मार्फत अनुरोध गर्ने ।

३. हाल यस आयोग बार्षिक रु. ४४ लाख २३ हजार २ सय ८४ वार्षिकरुपमा तिर्ने गरी भाडाको भवनमा बसेको छ । हाल बसिरहेको घरका घरधनी श्री संगिता गौतमले घर खाली गरी पाउँ भनी मिति २०७८।१२।०७ गते मा निवेदन दिएको अवस्था छ । यस आयोगका तर्फबाट नेपाल सरकार समक्ष पनि पटक पटक आवश्यक भवन वा जग्गा उपलब्ध गराई दिन अनुरोध गर्दा पनि हालसम्म उपलब्ध हुन सकेको अवस्था छैन । नयाँ घरका लागि मिति २०७९।०२।०५ गते यस आयोगबाट गोरखापत्र दैनिकमा भएको विज्ञापनमा परेका आवेदनहरुको अध्ययन भैरहेको विषयमा आयोगलाई जानकारी भयो ।

बैठक नं. २७३(३)३३

मिति २०७९।०३।०५

निर्णय

१. आयोगको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वार्षिक प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धमा आयोगको मिति २०७९।०३।०५ को बैठकबाट प्राप्त सुझाव अनुसार पुनरावेदन शाखाबाट वार्षिक प्रतिवेदन तयारीको कार्यरम्भ गर्ने निर्णय भयो । साथै अन्य शाखाले पनि वार्षिक प्रतिवेदनमा राख्ने विषयहरु तयार गर्दै जाने निर्णय भयो । वार्षिक प्रतिवेदन तयारी गर्न आयोगका आयुक्त श्री रत्नप्रसाद मैनाली र आयोगका सचिवले समन्वय गर्ने ।

२. सूचनाको हक कार्यान्वयनको अवस्थाको जानकारी लिन सूचनाको हकको कार्यान्वयन अनुगमन निर्देशिका, २०७६ बमोजिम सृजना भएका सूचनाको हक कार्यान्वयन अनुगमन इकाईहरुबाट प्रतिवेदन माग गरी आगामी बैठकमा जानकारी गराउने निर्णय भयो ।

३. आयोगको वार्षिक कार्यक्रम अनुसार प्राप्त हुन आएका प्रतिवेदन आयोगमा जानकारी भयो । प्राप्त प्रतिवेदनमा औँल्याइएका विषय कार्यान्वयन गर्नु पर्ने भएमा योजना शाखाबाट अर्को बैठकमा जानकारी गराउने ।

४. ICIC को तेस्रो वार्षिक सम्मेलनमा सहभागिता जनाउन नेपाल सरकारको मिति २०७९।०२।३१ को निर्णयबाट मेक्सिकोमा जाने टोली प्रमुख श्री महेन्द्रमान गुरूङ्ग र श्री भागिरथ पाण्डेयको मनोनयन भएको जानकारी भयो । एशिया प्रशान्त क्षेत्रमा सूचनाको हकलाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न एशियाली देशकाहरुका सूचना आयोगको क्षेत्रिय संगठन खडा गर्नु पर्ने विषय उठान गर्न सुझाव दिने निर्णय भयो । साथै अन्य आवश्यक विषयहरुमा पनि नेपालको चासो उठाउनु पर्ने सहमति भयो ।

५. आयोग बसिरहेको घरधनीले भाडा बढाउन वा खाली गरिदिन निवेदन दिएको कारणबाट आयोगबाट मिति २०७९।०२।०५ मा सूचना निकालेकोमा प्राप्त आवेदनहरुमा उल्लेखित भवनहरु उपर निर्णय गर्नु अगाडी आयोगका पदाधिकारी तथा कर्मचारीबाट प्रत्यक्ष अवलोकन गर्न आवश्यक भएको भनी सचिवालयमा प्राप्त सुझाव बमोजिम अवलोकन गर्दा आयोगको कार्य प्रकृति, कार्य प्रकृया, सुरक्षा समेतलाई ध्यानमा राख्दा उपलब्ध भवनहरु उपयुक्त नभएको देखिएको हुँदा सचिवालयले कानून बमोजिम पुनः सूचना निकाली उपयुक्त भवन व्यवस्था गर्न वा भवन सम्बन्धमा सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयमा गरिएको अनुरोधमा मन्त्रालयसँग थप छलफल गर्न सुझाव दिने । अहिले बसिरहेको घरको भाडा बढाउन संभव हुने अवस्था नरहेको ।

बैठक नं. २७४(३)३४

मिति २०७९।०३।१९

निर्णय

१. International Confernce of Information Commissioners' को तेह्रौं अन्तर्राष्ट्रिय सम्मलेनमा भाग लिन नेपालको तर्फबाट प्रमुख सूचना आयुक्त श्री महेन्द्रमान गुरूङ्ग र सचिव श्री भागीरथ पाण्डेय मेक्सिकोको Puebla मा यही Jun 20-22 मा त्यसतर्फ जानु भएकोमा सम्मेलनको गतिविधिका बारेमा प्रमुख सूचना आयुक्तबाट आयोगमा जानकारी गराउनु भयो । साथै, ICIC बाट प्राप्त Public Statement को विषयमा कुनै Comments भए यही मंगलबार भित्र प्रमुख सूचना आयुक्त समक्ष पेश गर्ने निर्णय भयो ।

२. फिलिपिन्सको Freedom of Expression Project Management Office, Presidential Communications Operation Office ले प्रस्ताव गरेको Asian Access to Information Alliance (AAIA) को MOU मा यस आयोगको प्रतिक्रिया पठाउने सन्दर्भमा प्राप्त MOU सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयलाई सहमति एवं नेपालको तर्फबाट राष्ट्रिय सूचना आयोगले हस्ताक्षर गर्ने गरी अधिकार उपलब्ध गराउनको लागि लेखी पठाउने निर्णय भयो ।

३. सूचनादाताको संरक्षण सम्बन्धी नियमावलीको प्रस्तावित मस्यौदा, २०७९ मा राय प्रतिक्रिया प्राप्त हुन आयोगको वेवसाइटमा ३० दिनसम्म राख्ने र त्यसपछि नियमानुसार प्रक्रिया अघि बढाउने निर्णय भयो ।

४. सूचनाको हकको कार्यान्वयन अवस्था सम्बन्धी प्राप्त प्रतिवेदनहरू आयुक्तहरूलाई उपलब्ध गराउने र अर्को बैठकमा छलफल गर्ने निर्णय भयो ।

५. अन्य विविध विषयमा छलफल भई अर्को बैठकमा निर्णयार्थ पेश गर्ने निर्णय भयो ।

१६. सार्वजनिक निकायको वेवसाइट :

यस राष्ट्रिय सूचना आयोगको वेबसाइट **www.nic.gov.np** रहेको छ ।

१७. आयोगले वर्गिकरण तथा संरक्षण गरेको सूचनाको नामावली: सबै सूचना खुल्ला रहेको ।

१८. आयोगमा परेका सूचना माग सम्बन्धी निवेदन : माग भएको र उपलब्ध गराएको १ वटा ।

१९. यस आयोगबाट निम्न प्रकाशन प्रकाशन गरी वितरण भएको छ ।

१९.१ बार्षिक प्रतिवेदन २०६५/०६६-२०७६।०७७ सम्म

१९.२ सचित्र पुस्तिका

१९.३ खुल्ला सरकारी तथ्याङ्क (Open Government Data - OGD) सम्वन्धी प्रतिवेदन

१९.४ Guidelines of Public Information Officers (PIOS)

१९.५ आयोगका जानकारीमूलक ब्रोसियर

१९.६ National Startegic Plan of Action (NSPA) 2073, 2074, 2075

१९.७ Right to Information (RTI) Journal

१९.८ Proactive Disclosure Management System (PDMS) Guidebook

१९.९ Management Information System (MIS) Guidebook
१९.१० सूचनाको सन्देश (पाठ्यसामग्री)
१९.११ शिक्षक स्रोत सामग्री (सूचनाको हक र सुशासन)
१९.१२ अनुगमन तता मूल्यांकन प्रतिवेदन- २०७५
१९.१३ सफलताका कथा २०७३, २०७४, २०७५
१९.१४ विभिन्न वर्षमा आयोगबाट भएका मुख्य मुख्य आदेशहरु

प्रस्तुत विवरण आयोगका बेवसाईट www.nic.gov.np मा हेर्न सकिने छ।

फोन नं ०१-४४६४४१२, ४४९६५४४
फ्याक्स : ०१-४४९६५४५
इमेल : info@nic.gov.np
वेबसाईट : www.nic.gov.np
Facebook/Twitter :
https://www.facebook.com/rtinepal,
https://twitter.com/suchanaayog